

notícia de Miquel Ventura

Pere ANGUERA

Miquel Ventura i Balanyà nasqué a Reus l'any 1879. La posició relativament benestant dels seus pares que tenien un magatzem de pells li permeté dedicar-se a l'estudi, seguint una carrera universitària i viatjar per Espanya i l'estranger des de molt jove. Era l'erudit de la colla que es reunia a la rebotiga de ca l'Aladern i que s'autodenominava "escola de Reus". El seu contacte amb Cosme Vidal s'inicià el dia en què en entrar a comprar un llibre es posaren a discutir sobre la nova ortografia adoptada per l'Avenç, fruit de la disputa fou la seva amistat i l'entrada de M. Ventura a les tertúlies de la colla.

Més tard Miquel Ventura, que ja el 1900 obtenia el número 1 en les oposicions a la càtedra de francès de l'Escola Normal Central de Madrid, fou professor de llengües a la universitat nord-americana d'Itaca i estudià l'engua d'oc a la societat de Llengües romàniques de Montpellier; per l'entremig féu llargues estades a Londres i a París i un viatge d'estudis pel nord d'Àfrica. La seva vida itinerant s'acabà quan obtingué per oposició la càtedra de francès de l'Escola Superior del Magisteri, de Madrid, de la qual fou destituït durant la dictadura del general Berenguer a causa de les enveges dels seus companys. El disgust per aquesta destitució li ocasionà la mort quan tenia tan sols 52 anys, el 1931. En morir deixà a la seva vídua, Eufèmia Llorente, amb el nom de la qual havia firmat alguna de les seves obres (1), tres filles: Angelina, Mercè i Margarida.

Miquel Ventura fou sempre, i essencialment, un enamorat de les arts, de les lletres i de Catalunya. Prova d'aquella primera afeció és la col·lecció de tota mena d'objectes que reuní, una part dels

quals cedí al Centre de Lectura i que més tard feren cap al Museu Municipal. La col·lecció comprenia obres de E. Gregòrio, H. Güell, J. Mir, Picasso, Fortuny, Galofre, Llovera i Carles Mani entre altres (2). A més a més reuní tota mena d'objectes rars i curiosos, gravats, ferros forjats, rajoles historiades... que es feia comprar per l'Aladern a Barcelona i que ell recollia en tornar de l'estranger, i guardava al seu mas de Reus. Potser la part més interessant d'aquesta col·lecció la formava el ric conjunt de monedes de totes les èpoques i països, d'elevat valor numismàtic, arplegades, però, sense cap ordre ni concert, ni amb cap afany científic, sinó tan sols per la fal·lera de recollir coses.

El seu interès per les lletres catalanes el duqué, dolgut per l'estat anàrquic del català escrit, a idear una ortografia etimològica que fou anomenada de les "hacs" o micheliana. El seu interès per l'ortografia era vell, ja el 1890 subratllava i comentava als marges els articles de Fabra i Cases-Carbó a l'Avenç (4). La seva ortografia tenia dues característiques essencials que xocaven en el seu primer nucli d'influència, Reus i la seva comarca: l'ús de la forma del plural en **es** i no en **as** com la resta d'escriptors de la zona (l'actitud contrària, el plural femení en **as**, fou defensat en les violentes polemiques de principis de segle per Toda i Font de Rubinat) i el gran ús de les hacs intercalades d'origen etimològic, que féu dir a un diari satíric local a la desaparició de la "Nova Catalunya" que per assistir al seu enterrament no feia falta portar "hatxes" ja que el difunt n'havia deixades prou per a tots (5). L'interès i l'amor per la llengua el conservà tota la vida i poc abans de morir edità a Madrid i pel seu compte una "Revista occitana" (1930) (6) que es repartia de franc, motiu pel qual tan sols en pogueren sortir dos números.

Ventura fou tota la seva vida un ingenu il·lusionat i un amant de la cultura. Donà encara en vida milers de llibres al Centre de Lectura per a la seva naixent biblioteca i a la mateixa entitat cedí totes les seves col·leccions. Fou l'únic de la colla que tingué el suficient esperit, i potser els suficients diners i desinterès, per fer

reals els somnis del grup, editant la biblioteca "Foc nou" amb càrrec a la seva butxaca i publicant-hi primer les obres dels altres companys que les seves pròpies. Abans d'emprendre la tasca de la col·lecció havia ja pagat l'edició del poema "El déu del mal", de l'Aladern i el seu llibret de poemes "Cent cançons".

LA BIBLIOTECA "FOC NOU"

L'èxit dels llibres de la biblioteca popular de l'Avenç impulsà Miquel Ventura, d'acord amb els vells ideals de la colla ja dissolta, a intentar fundar una biblioteca on publicar el millor de totes les literatures clàssiques i modernes junt amb les obres dels joves escriptors catalans amb els quals ell estava en contacte o dels autors occitans seguint la trajectòria del felibrisme que havia iniciat l'Aladern. A partir del quart volum els títols anunciats a la contraportada posterior com de propera edició sobrepassen la cinquantesena. El preu de cada llibre era de 35 cèntims, més reduït que el de l'Avenç, que era de dos rals; els cent exemplars tirats en paper superior de "Manfred" es venien a 75 cèntims. Els llibres eren impresos a l'"estampa de Celestí Ferrando, Arrabal de Santa Agna, núm. 35", tenien les cobertes de color blanc i duïen a la portada el títol i el nom de l'autor en tipografia modernista, el caràcter de les lletres era diferent per a cada volum. Els d'autor del país porten a la part inferior un escut de Catalunya. El primer volum fou "Contes populars gascons", d'Antonin Perbosc, que ja havien estat publicats en la seva major part a les revistes del Centre de Lectura de 1903 i 1904, traduïts per Miquel Ventura, que tenia una forta amistat personal amb l'autor. R. Miquel i Planas, en fer la crítica del llibre i presentar la col·lecció als lectors de **Joventut**, la més important revista modernista del moment, deia: "Té de recomanables principalment les condicions editorials... el volum d'esmerada impressió... aquests petits volums (estan) destinats a obtenir una gran circulació entre el nostre poble... La traducció catalana d'en Miquel Ventura Balañà, és ben discreta" (7). Els elogis són comprensibles per tractar-se d'un dels primers intents de descentralitzar la cultura catalana de Barcelona. El volum, malgrat l'èmfasi

de Miquel i Planas, és imperfecte i entre altres petites falles s'hi nota la falta de numeració de les pàgines. Davant el segon volum de la col·lecció, el poema dramàtic de lord Byron, "Manfred", també en traducció de Miquel Ventura, Miquel i Planas des de la revista *Juventut*, (8), deia: "Tant la traducció com l'edició són molt recomanables y no podem sino encoretjar als nostres companys de Reus que amb tan bon acert s'han emprès la tasca de multiplicar les manifestacions literàries en català en una forma tan pròpia per llur vulgarització".

Amb el tercer volum s'inicia la publicació d'obres de joves autors catalans amics de l'editor. El llibret conté "Escull", d'Alphons Maseras, i és la segona obra que publica l'escriptor. "Escull" és un arrellec de materials diversos, contes, textos literaris, divagacions, de fort regust modernista amb escenes melodramàtiques i tristes, algunes d'elles força aconseguides, escrites amb un llenguatge poètic i escollit que li dona sempre un transfons líric. Miquel i Planas es fa de nou ressò de la publicació i després d'un elogi a l'autor i als textos fa una crítica molt dura a l'ortografia perquè "donaria al català tot un aspecte de cosa exòtica per als mateixos catalans" i afegeix, cosa que per Miquel Ventura deuria constituir la més greu ofensa, que la seva ortografia és una imitació de la francesa i "revela en sos autors més aviat l'afany de singularitzar-se que un coneixement sòlit de les qüestions filològiques". Miquel i Planas encoratja malgrat tot els editors a continuar en la seva tasca, però diu que fóra una llàstima que per una causa secundària com és l'ortografia, s'ensorrís el projecte (9).

El quart volum fou "L'estrany", de Ramon Suriñach Senties i conté tres novel·letes. La més extensa és la que dona el títol a l'obra. El valor literari del conjunt és bastant fluix. Ni d'aquest volum ni del següent en sortí cap crítica a *Juventut*.

El cinquè volum i la primera aportació d'autor reusenc a la col·lecció és el drama en tres actes de Pere Cavallé, "Aubada i Posta". L'obra, que en ser editada ja havia estat representada a Reus (16 de maig de 1905), fou llegida per Ignasi Iglésias al qual agradà fins a l'extrem de fer-la representar a Sant Andreu, on fou

estrenada l'1 de maig de 1906. Pere Cavallé desaprofità, com féu amb totes, aquesta primera possibilitat d'anar a Barcelona. L'obra és molt lineal, amb personatges primaris, sense nervi ni esperit, fets de cartó i de reaccions tòpiques.

El sisè i últim llibre de la col·lecció "Foc nou" és "La falgueta, poema del camp de Tarragona", per Joseph Aladern. Miquel i Planas se la carregà amb gran violència a *Juventut* (10), dient que era molt fluixa argumentalment i plena de deficiències i falles estilístiques, mètriques i literàries. El crític no va comprendre l'obra, ni la idea en escriure-la de l'Aladern, que sempre fou un poeta de escassa volada. Dins el conjunt de la seva mediocre poesia "La falgueta" és un dels millors poemes i el més ambiciós. Es cert que està ple de tòpics i escenes carrinclones però tampoc no li manquen encerts. Es una obra frustrada per voler fer massa. El que l'Aladern no havia de fer era barrejar un poema de caire líric (l'amor de Janet i Rosalia, amb totes les desventures que volgués per donar-li emoció) amb una obra de denúncia social (els treballs a què es troben sotmesos Janet i el seu pare, sobretot a la pedrera on el noi perd el braç, i la solució final on es mixtifica el primer sentit que havia donat al poema) i no per imcompetibilitat de les dues qüestions sinó per la impossibilitat de l'autor d'aconseguir ajuntar-les en la forma adequada. Per altra banda els personatges estan desdibuixats i resulten ingenus i aleshores per acabar-los de dibuixar es veu forçat a recórrer a la caricatura. Com a presentació de l'obra que va dedicada a la germana de Perbosc hi van unes paraules de Mistral, el seu gran ídol, segurament de circumstàncies, però molt elogioses per l'obra que diu que està; "écrit dans un rythme populaire et harmonieux".

Entre els llibres citats com en preparació al darrer volum, destaquen pel seu interès local "Trevalls catalans", de Joaquim M.ª Bartrina i el dels membres de la colla Xavier Gambús "Negrorrs" que va qualificat de novel·letes; el propi Miquel Ventura amb "Fulls", Hortensi Güell, amb "Brots i poncelles", Plàcid Vidal, amb "L'amor artista", i obres de D'Annunzio, Musset, Cervantes, Lamartine, Balzac, Ver-

daguer, Tolstoi, Shakespeare, Molière, Richepin, Poe, Aesopus, Sèneca, Voltaire i els fèibres Perbosc i Roumanille.

MIQUEL VENTURA BALAÑA, POETA

Miquel Ventura no es considerà mai a si mateix com a poeta. Però el seu gran domini de la llengua i el profund coneixement de la seva estructura interna, junt amb diversos estats anímics l'empenyen a escriure versos i, un cop escrits, durant l'apogeu del modernisme i fins i tot en l'esclat noucentista els envià a concursos, on també participaven els gran poetes del moment sense avergonyí-se i esperant el premi.

El primer llibre que publicà fou precisament un de poemes i el mateix Ventura ho confessa, estranyat, al pròleg del volum: "jo... mai (he)... sigut poeta ni trovaire" (11). Les "Cent cançons" foren escrites, si hem de creure el seu autor, en set dies, fruit d'una fal·lera amorosa no corresposta. Ventura fa constar a la darrera pàgina que "En hachét llibret se segueix l'orthographia de 'La Nova Catalunya'". Les cançons que volen ser imitació de les populars, són una mena de corrandes de quatre versos heptasil·labs, o octosil·labs comptats a la italiana que sembla que és com ho feia l'autor, si més no en els sonets, de rima asonant en els pars. Els versos són molt tòpics i no tenen quasi en cap moment un mínim d'unicció poètica, el propi Ventura sens dubte se n'adonà i per això els firmà amb pseudònim. Ara fa gràcia llegir-los, més que res, per la seva pintoresca i gairebé increïble ortografia. Un d'ells, el 12, diu així:

**En un perseguer pujaves
i la rama se scheixà,
llavors vas caure a terra
i aqueyl àbre va plorar".**

Alguna vegada, poques, però, el mimitisme del fer popular mig salva una cançoneta gràcies a l'esperàdica frescor i vivacitat d'estil. (12)

Després de les "Cent cançons", publicades als finals del segle XIX, (l'any 1898 o 1899), no publicà en català cap més llibre de poemes fins el 1924, que amb motiu d'haver estat premiat l'any anterior

en un certamen reusenc surt un altre petit recull titulat "Pom de ponceyles" (13).

El seu darrer llibre fou com el primer, malgrat la seva afirmació de no ser un poeta, un llibre de poemes. El publicà uns tres anys abans de morir i si el primer fou dictat per l'amor d'una dona, el segon és el fruit de l'enyorament de la terra nadiua des de Madrid, la ciutat que ell diu que més odiava. "Toia marcida" (14) és un recull de sonets, la forma preferida per l'autor, dedicat cada un d'ells a un amic seu, generalment un escriptor o lletraferit reusenc. La dedicatòria que com el pròleg i l'epíleg és un sonet, es titula "A l'heroi de l'ideal" i va dedicada a l'Aladern, ja mort, al qual evoca. Tant la dedicatòria del llibre com la de cada sonet en particular prova, com la resta de la seva actitud, que Miquel Ventura restà encallat en les seves admiracions i ideals literaris del temps de la seva joventut, enlluernat i dominat per la figura abassegadora de l'Aladern i el record de la força vital del seu grup.

Els sonets, que són contruïts segons la mètrica italiana (si es compten les síl·labes a la catalana tan sols en surten deu), havien estat ja gairebé tots publicats a la **Revista del Centre de Lectura** de la tercera època. En general resulten tècnicament perfectes i aconseguits, però són freds i mancats d'empenta. Li queden gairebé sempre encarcerats, marmoris i poc flexibles; a incrementar aquestes característiques ajuda la forma rígida de l'estrofa escollida. Un dels millors sonets, i potser el més publicat i per això el més conegut, és el que dedica a Pere Cavallé i en el qual canta al campanar de Reus. Cavallé l'havia cantat en un altre poema molt més àgil, però menys solemne.

Miquel Ventura fou de temperament romàntic i aquesta actitud el dugué a estimar igualment els països que es trobaven en situacions semblants a les del nostre, com el Llenguadoc o les terres galaiques. En la seva llarga estada a Madrid tingué ocasió de posar-se en contacte amb nuclis gallecs, i fruit d'aquestes amistats fou la fundació per part seva d'una "Biblioteca do Pobo Gallego" de la qual tan sols sortí el primer volum, un poema del mateix Ventura dividit en dues parts, titulat "¡Fala armoñosa, non morreràs!" (15)

amb pròleg d'Aurelio Ribalta. En unes paraules prèvies i justificatives del propi Miquel Ventura, aquest, després de fer un elogi de la "garrida e graciosa lingoa de Castela" fa un clam per les altres llengües hispàniques i per la germandat de les diverses regions "que ningen renege da lingoa da sua rexion, que ningen despeze a lingoa das outras". El poema en gallec sembla més fresc que els sonets catalans, potser pel fet d'haver triat una estrofa i un metre més lliure i fer servir una llengua estrangera, la qual cosa el devia obligar a fer servir les paraules més fàcils i assequibles. La "Biblioteca do Pobo Gallego" de la qual ell era el director anuncià que tenia en preparació fins a disset volums que havien de sortir a intervals d'un cada dos mesos i que es vendrien al preu d'una pesseta. Entre les obres anunciades per a publicar n'hi ha dues més, de seves: "A morte que posa (traxedia)" i "Folliñas, gromos e xermolos".

ALTRES PAPERS I ACTIVITATS DE MIQUEL VENTURA

La personalitat abassagadora i dinàmica de Miquel Ventura no s'acaba aquí. Fou com ja he dit un gran enamorat de Catalunya i el seu apassionament el portà a recollir cançons populars del país, una part de les quals foren publicades a la **Revista del Centro de Lectura** de la segona època corresponent als primers anys del segle XX. Recollí també "rondalles camperoles" per formar un llibre que havia de titular-se "La gent del Camp" i les mostres que en publicà a la tercera època de la **Revista del Centre** mostren una gran vivacitat d'estil i una gràcia enorme en trobar el to i la paraula adequada, el resultat és molt semblant al que aconseguí Mossèn Alcover en el seu recull de rondalles mallorquines. Potser no totes les rondalles, algunes són de tema modern, foren recollides de la boca del poble sinó creades per la imaginació del recopilador per tal de formar un llibre semblant al de l'Aladern "La gent del llamp". Els contes, firmats sovint com Pere Arnau, són menys àgils i més tràgics i filosòfics, en definitiva resulten més amargs.

La seva vocació filològica no es limità a anotar els articles de Cases-Carbò i Fa-

bra a l'"Avenç". De molt jove es dedicà a l'estudi de diverses llengües fins a l'èxtrem que Plàcid Vidal a l'"Assaig de la vida" diu que la gent "mirava aquell jove com una cosa estranya... se'n burlava i fins un compatrici seu, escriptor, sabent que al privilegiat estudiant li agradava molt el llatí, feia ironies dient que Miquel Ventura i Balanyà era fill d'un bisbe". El cert és que cap al 1898 publica una gramàtica francesa en fascicles titulada "Elements gramaticals de llengua francesa", de la qual sortiren fins a 96 pàgines i no pogué seguir endavant per manca de recursos, tot i que ja portava despesos "cent duros". Ja a Madrid i obtinguda la càtedra oficial publicà una gramàtica francesa i una d'anglesa, amb el text complet, inclosos els comentaris i explicacions, en aquelles llengües, sense cap paraula castellana, ni catalana. Santasusagna qualifica les tres obres de modèliques i afirma que Ventura posseïa i utilitzava els més moderns sistemes pedagògics. A més d'aquests estudis publicats, en morir deixà inèdits un gran nombre de treballs referents a les més diverses parles del món, entre ells uns "Apunts sobre el llenguatge xinès", que es conserven a la biblioteca del Centre de Lectura. Per altra part, de jove havia també volgut escriure un gran diccionari de la llengua catalana pel qual motiu arribà a arrebregar milers de fitxes que cedí després de forma desinteressada a Mossèn Alcover, el qual el cita entre els seus corresponsals (16).

Durant els mesos de desembre de 1929 i gener de 1930 tingué lloc a les pàgines de "La Publicitat" de Barcelona una enèrgica polèmica entre el senyor Joan Curbells i Peris, "honra, dignificació, e bell exemple de la classe obrera catalana" i Eufèmia Llorente de Domingo sobre l'etimologia de les paraules "Cathalunya" i "català". L'origen de la disputa fou una carta d'Antoni Cursach, publicada al mateix diari, que proposava una capciosa etimologia de les paraules Catalunya (Shamtalunya), Mallorca (Major-Sham) i Menorca (Minor-Sham) que creu que eren dedicades a la deessa solar Sham. Eufèmia Llorente (en realitat Miquel Ventura que segons Plàcid Vidal firmava obres amb el nom de la seva dona, i per altra banda l'estil és indiscutiblement el del

reusenc) contesta amb una lletra irònica donant com a única i vàlida l'etimologia Gothlandia—Cathalonia, dos dies més tard li respon Joan Cubells dient que no és bo el pas evolutiu que explica Eufèmia Llorente ja que Catalònia no vol dir terra dels gots, sinó terra de castells i la prova la dona la paraula catla o castla que hauria donat origen a Catalaunia. La polèmica seguí durant llargs dies amb cartes plenes d'erudites cites de documents i autoritats per part dels oponents que es tractaven amb el major respecte encara que no pogueren arribar, al final, a cap acord entre ells. La disputa tingué una certa ressonància a Barcelona i fou comentada entre d'altres per Rovira i Virgili des de "La nau" amb frases gens falagüeres per la capacitat científica dels dos polemistes, que motivà una aïrada protesta d'ells dos i d'altres persones. El diari actuà sempre amb parcialitat en retallar-ne algunes i no publicar altres cartes de Eufèmia Llorente. Un article d'editorial publicat al mateix diari per Lluís Nicolau d'Olwer tancà la discussió en demostrar que cap dels dos oponents havia aportat cap teoria, ni cap dada nova des del primer dia. En la segona edició del llibre que conté la polèmica (17) l'autor hi afegeix unes lletres del "maniguet" que foren enviades encara que no publicades a "La Publicitat" i que "proposa

traduir la paraula castellana manguito per maneguí" i no per maniguet que era com ho deia Fabra. En aquest cas sembla que el temps i l'ús han donat la raó a Miquel Ventura.

Pere ANGUERA

NOTES:

- (1) "Las circunstancias", 5 juny 1900.
- (2) Plàcid Vidal: "El convencionalisme de la vida", pàg. 257.
- (3) Cèsar Ferrater: "La colecció d'art del Centre Lectura". R. C. L., 3.ª època, núm. 189. Gener de 1929.
- (4) Alguns dels exemplars anotats es conserven a la biblioteca del Centre.
- (5) "Miss Pimenton. Dispuesta a no casarse con nadie". Núm. 1, 28 junio de 1898. A. H. M.
- (6) Plàcid Vidal. "El convencionalisme...", pàg. 257.
- (7) "Juventud", any VI, núm. 292, Bar-na. 14 setembre de 1905, pàg. 595.
- (8) Idem, any VI, núm. 293, 28 setembre de 1905, pàg. 623.
- (9) Idem, any VI, núm. 305, 14 desembre de 1905, pàgs. 801-802.
- (10) Idem, any VII, núm. 320. 29 març de 1906, pàg. 203.
- (11) "Cent cançons / fetes pel poble i a tayl / de poble. / Les cançons del poble / son sa propia veu / per / Perarnay de Rocafort". Imprenta "La Regional". Reus, 44 pàgs. s. a.

(12) L'Aladern al fer-ne la crítica ("Lo Somatent", núm. 3.723, 14 d'octubre 1898), deia entre altres coses: "No direm pas que aquestos primers versos estigan a l'altura de sos escrits filològichs, ni de sos treballs literaris en prosa, no, en aquestas s'hi veu un jove ple de coneixements... (que) no dona un cop de ploma que lo que diu no estiga ben observat y amb totes les regles admeses pel mellor bon gust corrent entre'ls literats de més renom europeu. En sos versos no passa així... son molts els bons versos que ha fet, però diré que escrivint en vers li falta la maestria de quina parlava avans...".

(13) "Pom de ponceylas", Reus. Imprenta Rabassa, 1924. 15 pàgs.

(14) "Toia marcida. (Cinquanta sonets) per Michel Ventura. Madrid s. a. (1928).

(15) Madrid, 1926. 28 pàgs. El nóm de l'autor és aquí Migel, per tal de galla-quizar-lo.

(16) "Diccionari català-valencià-balear". F. de P. Moll: "Introducció". Vol. I, pàgina XXIII. Segona edició. Palma de Mallorca, 1968.

(17) "Studi etymològic dels noms Cathalunya e Cathalà (Història, incidents e continuació d'una polèmica) per Euphemia Llorente de Domingo. Segona edició corregida e augmentada amb les lletres del maniguet!". Madrid, 1930. 103 pàgs. (Primera edició, 1930, 91 pàgs.)

L'existència de Josep M. Prous i Vila em va ser revelada quan jo no tenia pas vint anys (vol dir, doncs, que en fa més de quaranta) per una poesia seva, "Romanç de Siurana", que vaig llegir en alguna publicació d'aquell temps, possiblement en un exemplar de la "Revista del Centre de Lectura", la qual em portava, algun cop, a Benissanet, un convilatà que tenia familiars a Reus. Aquell romanç tancava una elegia que em va commoure. I d'ací que me'n recordi. No sé si aleshores jo ja havia llegit el famós sonet a Siurana de Josep Carner. En tot cas, d'aquella lectura del poema de Prous he restat sensibilitzat per tot allò que fa referència a l'encimbellat poblet. Anys més tard, em van caure a les mans "La lluna dintre el llac" i els reportatges de la guerra del Marroc, "Quatre gotes de sang". Tot em va plaure. Però mai, men-

tre vam ser a Catalunya, abans de la nostra guerra (bé que érem correligionaris i que jo el llegia a "La Humanitat") no vaig tenir l'oportunitat de conèixer el poeta reusenc. L'ocasió s'escaigué l'any 1939, a Montpel·lier. Quan jo hi vaig fer cap, un dia de finals d'abril, ell, segons que em sembla, encara no hi era, però no devia tardar gaire a presentar-s'hi (precedent, si no vaig errat, d'un camp de concentració). Allò curiós és que de la seva presència en aquella ciutat vaig tenir-ne esment per un altre vers, per un rodolí que formava part d'una auca que Prous va compondre un d'aquells dies. Era una auca de caràcter satíric i cada rodolí posava en relleu un tret característic d'algun dels nostres compatriotes, més o menys rellevants, que vivien sota la protecció de l'anomenada, oficialment, Résidence des Intellectuels Catalans" que

amb
prous i vila,
a
montpel·lier

A. BLADE I DESUNVILA

funcionava a l'empara dels felibres i era subvencionada per la Fundació "Ramon Llull", constituïda a París. El rodolí en qüestió cantava:

"Josep Bordes de la Cuesta

diu que tindrem guerra i pesta".